

Sygn. akt VII K 925/17

WYROK ŁĄCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie w VII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Urlińska

Protokolant: Klaudia Meresta

w obecności Prok. Rej. – – Anna Willkomm-Weręgowska

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2017. sprawy

K. K. syna J. i B. z domu N. ur. (...) w N. ,

skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 8 września 2017r. (sygn. akt VII K 411/17) za czyn popełniony 19.02.17 z art. 178a §4 kk na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

2. łącznego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 24.10.12r (sygn. akt II K 1035/12) 1 (jednego) roku 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności

I. na podstawie art. 85§1 i 2 kk, art. 86 § 1 kk w zw. z art. 569 § 1 kpk łączy karę łączną pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie w sprawie II K 1035/12 i karę jednostkową pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie w sprawie VII K 411/17 (z punktów od 1 do 2) i orzeka wobec skazanego K. K. **karę łączną 1 (jednego) lat 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności;**

II na podstawie art. 576 § 1 kpk pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach, a nie objęte wyrokiem łącznym pozostawia do odrębnego wykonania;

III. na podstawie art. 577 kpk na poczet kary łącznej pozbawienia wolności zalicza okres rzeczywistego pozbawienia wolności w okresie od 19 lutego 2017r. do 20 lutego 2017r. i od 19 października 2012r. do 2 kwietnia 2014r. oraz odbywania kary w sprawie VII K 411/17

IV. na podstawie art.624 § 1 kpk zwalnia skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w całości.

Sygn. akt VII K 925/17

UZASADNIENIE

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

W Sądzie Rejonowym w Olsztynie toczyło się z zawiadomienia Aresztu Śledczego w O. postępowanie wobec K. K. o wydanie wyroku łącznego. Jak ustalono w.w został skazany m.in. następującymi prawomocnymi wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 8 września 2017r. (sygn. akt VII K 411/17) za czyn popełniony 19.02.17 z art. 178a §4 kk na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

(dowód: odpis wyroku k. 9, karta karna k. 25-26).

- łącznego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 24.10.12r (sygn. akt II K 1035/12) 1 (jednego) roku 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności.

(dowód: odpis wyroku k. 12, karta karna k. 25-26).

Skazany odbywa obecnie karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w O. orzeczoną w sprawie VII K 411/17 Sądu Rejonowego w Olsztynie, zaś w warunkach izolacji penitencjarnej przebywa od dnia 16 października 2017 r.

Zachowanie skazanego w okresie odbywania kar jednostka penitencjarna oceniła jako właściwe. Nie był on karany dyscyplinarnie, ani nagradzany regulaminowo. Mężczyzna prawidłowo funkcjonuje z innymi osobami osadzonymi, nie przynależy do podkultury przestępczej. Wobec funkcjonariuszy i pracowników jednostki penitencjarnej zachowuje się regulaminowo. Wobec niego nie stosowano środków przymusu bezpośredniego, nie obserwowano również zachowań agresywnych i autoagresywnych. Jest krytyczny wobec popełnionych przez siebie przestępstw.

(dowód: opinia o skazanym z Aresztu Śledczego w O. k. 16)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 569§1 kpk jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby, którą prawomocnie skazano lub wobec której orzeczono karę łączną wyrokami różnych sądów, właściwy do wydania wyroku jest sąd, który wydał ostatni wyrok skazujący lub łączny w pierwszej instancji, orzekający kary podlegające łączeniu.

Przy czym zauważyć należy, że w sprawie niniejszej, w związku z nowelizacją kodeksu karnego dla określenia czy zachodzą przesłanki do orzeczenia kary łącznej wobec skazanego oraz co należy brać pod uwagę określając jej wymiar miało ustalenie stanu prawnego, który ma zastosowanie do sytuacji skazanego. Kwestia ta miała zasadnicze znaczenie z uwagi na diametralne zmiany w tym zakresie między stanem prawnym przed 1 lipca 2015r. a po tym dniu.

W związku z tym w sprawie zachodziła konieczność sięgnięcia do przepisów intertemporalnych. I tak zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy kodeks karny oraz niektórych innych ustaw- przepisów rozdziału IX ustawy, o której mowa w art. 1 (Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Wobec natomiast faktu, że ostatnie skazanie K. K. nastąpiło na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 8 września 2017 r. w sprawie VII K 411/17 zgodnie ze wskazanym przepisem przejściowym Sąd uznał, iż w sprawie niniejszej zastosowanie będą miały przepisy obowiązujące po 1 lipca 2015r. albowiem zgodnie z treścią art. 4§1kk rozwiązanie takie jest dla skazanego korzystniejsze. Sąd analizował również czy zachodzą przesłanki do wydania wobec wymienionego wyroku łącznego na poprzednim przepisach obowiązujących przed cytowaną powyżej nowelizacją. Lecz czyn objęty wyrokiem w sprawie VII K 411/17 nie podlegałby łączeniu z wyrokami jednostkowymi wskazanymi kartą karną albowiem czyn ten został popełniony 19 lutego 2017r , a więc po wydaniu wszystkich wcześniejszych wyroków. W tej sytuacji jedynie na nowych podstawach prawnych zachodzą przesłanki do wydania wobec skazanego wyroku łącznego.

Jak wyraźnie stanowi art. 85 § 1 KK, w sytuacji, w której sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, zachodzi konieczność orzeczenia kary łącznej. Sformułowanie "sąd orzeka karę łączną" w sposób niepozostawiający wątpliwości wskazuje, że zastosowanie omawianej instytucji jest obligatoryjne oraz że jest to nakaz skierowany wyłącznie do sądu. Nadto jak stanowi art. 85 § 2 podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne, za przestępstwa o których mowa w § 1. Co istotne, poza wyjątkami określonymi w art. 85 § 3 i 4 KK, przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 85 § 1 i 2 KK nie ma możliwości niezastosowania omawianej regulacji.

W postępowaniu o wydanie wyroku łącznego należało zatem zbadać czy skazany popełnił dwa lub więcej przestępstw i czy wymierzono za nie kary tego samego rodzaju bądź inne które mogą być połączone i czy kary te podlegają wykonaniu w całości lub w części.

W znowelizowanym stanie prawnym istnieje podstawa do orzeczenia kary łącznej jedynie w przypadku, gdy orzeczone wobec skazanego kary podlegają jeszcze wykonaniu. Wobec powyższego Sąd nie uwzględnił orzeczenia Sądu Rejonowego w Olsztynie w sprawie II K 1228/15 w której orzeczono karę 4 miesięcy ograniczenia wolności wykonaną 18 lipca 2016 r.

Zasadnicze znaczenie dla możliwości orzeczenia kary łącznej przez sąd ma znowelizowany art. 85 § 3 kk wedle którego podstawą orzeczenia jednej kary łącznej nie może być kara wymierzona za przestępstwo popełnione po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania innej kary podlegającej łączeniu z karą wykonywaną w chwili popełnienia przestępstwa, lub karą łączną, w skład której wchodzi kara, która była wykonywana w chwili popełnienia czynu. W niniejszej sprawie w ocenie Sądu przepis ten nie ma zastosowania. Wprawdzie skazany odbywał karę łączną orzeczoną w sprawie II K 1035/12 od 19 października 2012r do 2 kwietnia 2014 r., kiedy to został warunkowo przedterminowo zwolniony. Odwołanie warunkowego przedterminowego zwolnienia nastąpiło na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 28 lipca 2017r. A zatem czyn objęty wyrokiem w sprawie VII K 411/17 został popełniony w okresie warunkowego przedterminowego zwolnienia, przed jego odwołaniem.

Sąd z rozbieżnych podglądów doktryny podzielił jednakże stanowisko, iż okres warunkowego przedterminowego zwolnienia nie jest okresem o jakim mowa w art. 85§3 kk. Oparł się m. in na wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30 marca 2016 r., sygn. akt II AKa 69/16, LEX nr 2039680, w którym podzielono pogląd wyrażony w literaturze przez J. Majewskiego (Kodeks karny. Komentarz do zmian 2015, Lex 2015, teza 10 do art. 85 k.k.), i stwierdzono, że nie jest "karą podlegającą wykonaniu" w rozumieniu art. 85 § 2 k.k. kara, której skazany wprawdzie w całości faktycznie nie odcierpiał, ale określony przepis wprowadza fikcję prawną, nakazującą przyjmować, że kara ta została wykonana. W tym samym orzeczeniu podniesiono również, że nie jest "karą podlegającą wykonaniu we wskazanym wyżej ujęciu, kara pozbawienia wolności, z odbycia reszty której skazany został warunkowo zwolniony (art. 77 § 1k.k., art. 155 § 1 k.k.w., art. 202a § 2 k.k.w. zd. 2), chyba że warunkowe zwolnienie następnie odwołano [patrz również, M.Gałązka (w:) A. Grześkowiak i K. Wiak (red.): Kodeks karny. Komentarz, Wydawnictwo C. H. Beck 2017, s. 540]. W tym ujęciu kara objęta warunkowym przedterminowym zwolnieniem nie jest zatem karą podlegającą wykonaniu w rozumieniu art. 85§3 kk..

Z uwagi na powyższe Sąd podzielił pogląd według którego, jeśli sprawca popełni nowe przestępstwo w okresie próby związanym z warunkowym przedterminowym zwolnieniem, to przepis art. 85 § 3 k.k. nie znajdzie zastosowania, niezależnie od faktu, czy później warunkowe przedterminowe zwolnienie zostało prawomocnie odwołane, ponieważ w takim przypadku nowe przestępstwo nie zostało popełnione w trakcie odbywania kary. Natomiast w przypadku popełnienia przestępstwa po uprawomocnieniu się postanowienia o odwołaniu warunkowego przedterminowego zwolnienia i osadzeniu skazanego w zakładzie karnym przeszkoda z art. 85 § 3 k.k. ponownie zacznie funkcjonować, skoro kara pozbawienia wolności, z której odbycia skazany został uprzednio warunkowo zwolniony, ponownie podlega wykonaniu, a przestępstwo zostaje popełnione w czasie jej odbywania.

Z powyższego wynika, że warunki do orzeczenia kary łącznej spełniają jednostkowa kara pozbawienia wolności orzeczona prawomocnym wyrokiem **Sądu Rejonowego w Olsztynie** w sprawie o sygn. akt **VII K 411/17 i kara łączna orzeczona wyrokiem Łącznym Sądu Rejonowego w Olsztynie** w sprawie o sygn. akt **II K 1035/12** . Wszystkie wskazane powyżej rozstrzygnięcia orzeczone wymienionymi wyrokami podlegają łączeniu stosownie do treści cytowanych powyżej przepisów. Jednocześnie natomiast nie zachodzi sytuacja określona w art. 85 § 3 kk.

Mając na względzie powyższe ustalenia należało natomiast zdecydować o wymiarze tejże nowej kary łącznej. Zasady jej kształtowania zostały określone w art. 86 § 1 kk . Zgodnie z tym przepisem Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek

dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach. Granicę kary łącznej zakreślają więc dwie zasady: absorpcji i kumulacji.

Sąd przy tym podzielił wyrażony w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, że zasadę absorpcji czy kumulacji, jako rozwiązania skrajne, powinny być rozstrzygnięciami raczej o charakterze wyjątkowym. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02.12.1975 r. sygn. akt Rw. 628/75, OSNKW 1976, z. 2, poz. 33) Identyczne stanowisko jak Sądu Najwyższego prezentowane jest w doktrynie. (tak też Komentarz do Kodeksu Karnego część ogólna K. Buchały, A. Zolla i innych - Kantor Wydawniczy s. c., Zakamycze 1998 r., str. 563) Priorytetową zasadą kary łącznej powinna być, zatem zasada absorpcji, zgodnie z którą najwyższa kara podlega zastrzeżeniu i na tej też zasadzie Sąd oparł wymiary kary łącznej pozbawienia wolności w przedmiotowej sprawie.

Uwzględniając powyższe Sąd orzekł wobec skazanego karę łączną 1 roku 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Podkreślić należy, że wydając wyrok łączny Sąd nie analizuje okoliczności, które legły u podstaw wymiaru kar w poprzednio osądzonych sprawach, lecz bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa (art. 85a kk).

W doktrynie podnosi się, że kara łączna powinna być postrzegana jako swoiste podsumowanie działalności przestępczej sprawcy (tak P. Kardas, [w:] A. Zoll (red.), Kodeks karny, s. 926), tym samym jej surowość powinna wzrastać wraz z liczbą popełnionych przez sprawcę przestępstw. Stanowi to wyraz potępienia w stosunku do postępowania sprawcy, jak również nieopłacalności przestępczej działalności (zob. M. Szewczyk, Glosa do uchw. SN z 20.1.2005 r., I KZP 30/04, OSP 2005, Nr 9, poz. 102; zob. także wyr. SA w Warszawie z 12.7.2000 r., II AKA 171/00, OSA 2001, Nr 2, poz. 5; wyr. SA w Łodzi z 20.9.2001 r., II AKA 154/01, KZS 2002, Nr 12, poz. 70).

Sąd wymierzając karę łączną, jest zobowiązany wziąć pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a więc takiego oddziaływania na sprawcę, aby ten nie naruszał w przyszłości porządku prawnego. Jednocześnie reakcja karna skupiając się na sprawcy, musi być efektywna, tj. niedopuszczalne jest orzekanie kar, które będą przez sprawcę trywializowane czy wręcz wkalkulowane w "koszty" przestępstwa. Dyrektywa prewencji indywidualnej ma zatem dwa podstawowe cele, tj. zapobiegać popełnianiu przestępstw oraz wychować sprawcę.

Pierwszy z nich może być osiągnięty przez indywidualne odstraszenie oraz uniemożliwienie popełniania przestępstw, drugi przez resocjalizację. W przypadku orzekania kary łącznej, pozytywny aspekt dyrektywy prewencji generalnej będzie natomiast realizowany w pierwszej kolejności przez utwierdzenie w świadomości społecznej przekonania o egzekwowaniu prawa oraz akceptacji orzeczonej kary jako sprawiedliwej, stanowiącej podsumowanie przestępczej działalności skazanego (por. J. Wojciechowska, [w:] G. Rejman (red.), Kodeks karny, s. 921).

Przenosząc powyższe rozważania teoretyczne na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że Sąd dostrzega pozytywną zmianę jaka zachodzi w zachowaniu skazanego, która to odbywa się w warunkach izolacji penitencjarnej, a która została opisana w opinii zakładu karnego.

Nie mniej jednak powyższa pozytywna zmiana jaka nastąpiła w skazanym nie może świadczyć o tym, aby zasadne było orzeczenie wobec skazanego kary z zastosowaniem zasady absorpcji. Podkreślić bowiem należy, że skazany przebywa w warunkach izolacji penitencjarnej dosyć krótko i dopiero od tego czasu jego zachowanie uległo poprawie. W okresie natomiast wcześniejszym mężczyzna nie przestrzegał porządku prawnego jako całości.

Podkreślić przy tym należy, że wymienionemu dano szansę na zmianę postawy, orzekając w sprawie o sygn. akt II K 1035/12 o warunkowym przedterminowym z niej zwolnieniu. Skazany nie potrafił z tej szansy skorzystać i w ocenie Sądu właśnie z powyższego powodu skazany nie daje jeszcze gwarancji, że po opuszczeniu zakładu karnego nie popełni ponownie przestępstwa. Zdaniem Sądu mężczyzna wymaga dalszego oddziaływania resocjalizacyjnego, które trwać powinno zdecydowanie dłużej. Dopiero ono ukształtuje w sposób trwały jego społecznie pożądaną postawę.

Niezależnie od powyższego orzeczenie kary z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji wywołałoby u wymienionego poczucie bezkarności, wyrażającej się w tym, że za niektóre z czynów przez siebie popełnionych w ogóle nie poniósłby odpowiedzialności.

Abstrahując od powyższego orzeczenie wobec K. K. kary z zastosowaniem zasady absorpcji klóciłoby się także ze społecznym poczuciem sprawiedliwości i potrzebą kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. De facto bowiem w oczach społeczeństwa stanowiłoby to nieuprawnione promowanie skazanego, w stosunku do na przykład osób, które dopuściły się jedynie jednego przestępstwa. Bez wątplenia orzeczenie takie wpływałoby zatem na społeczeństwo w sposób demoralizujący.

Ważąc zatem powyższe okoliczności Sąd uznał, że wymierzona mu kara łączna pozbawienia wolności będzie karą odpowiednią z punktu zasad wyrażonych w nowym przepisie art. 85a kodeksu karnego, która spełni cele zarówno prewencji indywidualnej, jak i generalnej. Taka kara nie stanowi przy tym nieuprawnionego promowania skazanego, jednocześnie zaś uwzględniając jego obecną postawę w jednostce wpłynie na niego pozytywnie ukazując mu korzyści jakie odniósł zmieniając swoje dotychczasowe życie.

W pozostałym zakresie nie objętym wyrokiem łącznym, Sąd na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. rozstrzygnięcia zawarte w łączonych wyrokach pozostawił do odrębnego wykonania.

Na podstawie art. 577 kpk na poczet kary łącznej pozbawienia wolności Sąd zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w okresie od 19 lutego 2017r. do 20 lutego 2017r. i od 19 października 2012r. do 2 kwietnia 2014r. oraz odbywania kary w sprawie VII K 411/17

Sąd na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych uwzględniając fakt przebywania przez wymienionego w Areszcie Śledczym i brak zatrudnienia w warunkach izolacji penitencjarnej.